

KMUTNB

NEWS ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ฉบับที่ 294 ปักษ์หลัง สิงหาคม พ.ศ. 2556

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา <http://www.qa.kmutnb.ac.th>

อุดมศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ในปี พ.ศ.2558 ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเข้าสู่การเป็นประชาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน มติชนรายวันได้สรุปประเด็น-จุดด้อยของการอุดมศึกษาไทย ดังนี้

จุดเด่น-จุดด้อยของไทยในอาเซียน

เมื่อเทียบความสามารถด้านการแข่งขันของไทยกับประเทศในประชาคมอาเซียน ไทยอยู่ในอันดับ 3 รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย รายได้ประชากรต่อหัวเฉลี่ยสูงกว่าอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม เป็นรองเฉพาะสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย และมีจุดแข็งอื่นๆ เช่น มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วโลก และสามารถเติบโตได้อีกมาก และยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศที่เชื่อมประเทศในคาบสมุทรมลายูอินโดจีน กับเอเชียตะวันตก นอกจากนี้โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเอื้อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการลงทุนและการคมนาคมในภูมิภาคอาเซียนได้ไม่ยาก

สิ่งที่ประเทศไทยตามหลังหลายประเทศ คือ ทักษะด้านภาษา ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ที่จะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันด้านแรงงานจากการเปิดเสรีด้านแรงงาน ทั้งการเข้ามาของแรงงานในกลุ่มอาเซียนที่ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนได้ดี ย่อมได้เปรียบค่าจ้างที่สูงกว่า นอกจากนั้นการเคลื่อนย้ายของแรงงานไทยไปยังประเทศที่ให้ค่าตอบแทนสูง เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซียจะมีผลต่อการขาดแคลนแรงงานในประเทศในบางสาขา

จุดอ่อน-จุดแข็งของการอุดมศึกษาไทย

จากการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของการอุดมศึกษาไทย โดย สกอ. พบว่า อุดมศึกษาไทยมีจุดแข็งที่สามารถแข่งขันได้ เช่น

1. มาตรฐานและความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ มหาวิทยาลัยชั้นนำหลายแห่งของไทยเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ
2. มีหลักสูตรนานาชาติจำนวนมากที่พร้อมรองรับนักศึกษาต่างชาติ
3. มีจุดแข็งในด้านการเรียนการสอนและความเข้มแข็งทางวิชาการในสาขาที่เป็นความต้องการของต่างประเทศ เช่น สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เวชศาสตร์เขตร้อน เกษตรเขตร้อน การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเกษตร เป็นต้น

4. มีศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ และศูนย์วิจัยที่มีศักยภาพในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยกับต่างประเทศ

จุดอ่อนของอุดมศึกษาไทย คือ

1. การเรียนการสอนทุกระดับยังไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาในระดับสากล
2. บุคลากรและนักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษายังอยู่ในวงจำกัด
3. บัณฑิตที่จบไปยังไม่สามารถสนองความต้องการของภาคการผลิตและบริการ

4. สัดส่วนของอาจารย์ระดับปริญญาเอก และตำแหน่งทางวิชาการยังต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้

5. ขาดการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบัน

6. การจัดการศึกษาที่คุณภาพไม่เท่าเทียมกัน

7. การศึกษาของไทยยังเป็นรองสิงคโปร์และมาเลเซีย ส่วนที่เป็นภัยคุกคาม เช่น

1. การเปิดเสรีธุรกิจการศึกษาทำให้การแข่งขันรุนแรงขึ้น
2. ประเทศสมาชิกอาเซียนยังไม่มีระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตและรับรองคุณวุฒิระหว่างกัน

3. บางประเทศมีการตื่นตัวและพัฒนาการศึกษา เช่น

สิงคโปร์ สร้างแรงจูงใจให้คนต่างชาติที่มีความสามารถโดดเด่นไปศึกษา และทำงานในประเทศ โดยเฉพาะหลักสูตรสองภาษา ซึ่งเมื่อเทียบด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษากับค่าเรียนที่ไม่สูงนักทำให้สิงคโปร์เป็นคู่แข่งสำคัญของไทย และหลายประเทศในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้อุตสาหกรรมของสิงคโปร์ล้วนเป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความโดดเด่นด้านการวิจัย ทำให้สิงคโปร์เป็นตลาดการศึกษาในภูมิภาคที่นำเกรงขาม

เวียดนาม มีความตื่นตัวและตั้งรับการเปิดประชาคมอาเซียนอย่างแข็งขัน คนหนุ่มสาวของเวียดนามให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับสูงมากขึ้น พ่อแม่ผู้ปกครองยอมลงทุนเพื่อการศึกษาแก่บุตรหลานมากขึ้น และการเปิดตลาดเสรีทำให้ประชาชนเวียดนามมีรายได้พอจะส่งลูกหลานเรียนสถาบันการศึกษาเอกชนมากขึ้น รัฐบาลยังให้ทุนนักศึกษาเวียดนามเรียนต่อต่างประเทศเพื่อสร้างบุคลากรในสาขาที่ขาดแคลน รวมถึงส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงปริญญาตรี ขณะนี้เวียดนามมีผู้ที่จบปริญญาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าประเทศไทย

ฟิลิปปินส์ ได้เร่งพัฒนาการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาด นักศึกษาฟิลิปปินส์สนใจเรียนหลักสูตรที่เกี่ยวกับสุขภาพเป็นอันดับต้นๆ ไม่ว่าจะเป็นแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล รวมถึงสาขาที่เกี่ยวกับธุรกิจ เช่น การจัดการธุรกิจ และการตลาด นอกจากนี้พลเมืองฟิลิปปินส์รุ่นใหม่ยังให้ความสนใจศึกษาต่อในต่างประเทศในสาขาต่างๆ อย่างหลากหลาย อาทิ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ กฎหมาย สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยมีข้อมูลระบุว่า เด็กฟิลิปปินส์ร้อยละ 50 สนใจเรียนในสาขาการจัดการธุรกิจ และอีกร้อยละ 31 สนใจศึกษาต่อปริญญาโทและเอกในต่างประเทศ

อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในอาเซียนและมากกว่าร้อยละ 30 อยู่ในวัยต่ำกว่า 15 ปี คนเหล่านี้สนใจที่จะศึกษาต่อในต่างประเทศเพื่อสร้างโอกาสในการหางานทำ เนื่องจากนายจ้างในอินโดนีเซียยินดีรับผู้จบการศึกษาจากต่างประเทศมากกว่า

มาเลเซีย มีเป้าหมายยกฐานะของประเทศเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างสมบูรณ์ภายในปี พ.ศ.2563 จึงมีการลงทุนสร้างทรัพยากรมนุษย์ครั้งใหญ่ ในปี พ.ศ.2554 มาเลเซียมีกำลังแรงงานที่จบการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเพียงร้อยละ 23 หากมาเลเซียต้องการยกระดับประเทศที่มีรายได้สูงหรือประเทศพัฒนาแล้ว จะต้องเพิ่มสัดส่วนแรงงานที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปให้ได้ร้อยละ 37 ภายในปี พ.ศ.2558 ทำให้รัฐบาลมาเลเซียเร่งผลักดันให้มหาวิทยาลัยของรัฐรับอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมากขึ้น โดยรัฐบาลมาเลเซียตั้งเป้าหมายผลิตผู้จบปริญญาเอกให้ได้ 18,000 คน ภายในปี 2558

ที่มา : “อุดมศึกษาไทย สู่ประชาคมอาเซียน โอกาสหรือภัยคุกคาม” มติชนหน้าพิเศษ

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย รับการประเมินเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2556 มี รศ.ดร.พรทิพย์ เกยุรานนท์ ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย รศ.สุมาลี อุณหวนิชย์ นางสาวทัศนีย์ ตริธาร และนางวันทนี จารเขียน เป็นกรรมการและเลขานุการ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินเป็น 4.91 คณะกรรมการมีข้อคิดเห็น ว่า บุคลากรและผู้บริหารของบัณฑิตวิทยาลัยมีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำงาน เปิดใจและยอมรับความคิดเห็น และมีจิตสำนึกในการให้บริการ โดยมีข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงพัฒนาว่า การกำหนดตัวชี้วัดของโครงการต่างๆ ควรสะท้อนผลงานที่แท้จริงของโครงการ การกำหนดประเด็นความรู้ในการจัดการความรู้ควรเป็นประเด็นที่บุคลากรทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ และการทำงานของบัณฑิตวิทยาลัย ควรเป็นหน่วยงานที่ประสานและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะต่างๆ ในระดับบัณฑิตศึกษามากกว่าการบริหารงานทั่วไปและธุรการ มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในระยะยาวว่า บัณฑิตวิทยาลัยควรวางยุทธศาสตร์เพื่อหาแหล่งทุนจากภายในและภายนอกเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้อุดหนุนกับอัตลักษณ์ใหม่ของบัณฑิตวิทยาลัย

สมศ. เผยผลการประเมินคุณภาพรอบสาม

สถาบันอุดมศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้เปิดเผยผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาว่า ประเมินเสร็จแล้วจำนวน 136 แห่ง มีสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านการรับรองจำนวน 132 แห่ง เป็นการรับรองระดับดีมาก 32 แห่ง และระดับดี 100 แห่ง รับรองแบบมีเงื่อนไข 1 แห่ง และไม่รับรอง 3 แห่ง จากการวิเคราะห์ผลการประเมินสถาบันอุดมศึกษาที่ประเมินเสร็จแล้ว พบประเด็นที่เป็นปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเรื่องใหญ่ๆ คือ การสร้างงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และงานวิจัยที่สามารถนำไปพัฒนาประเทศได้ยังมีน้อย ขณะที่ระบบการพัฒนาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็มีปัญหา เนื่องจาก พบว่า ยังมีอาจารย์ที่จบระดับปริญญาตรีอยู่จำนวนมากกระทบกับการสร้างงานวิจัย และการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์

สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้รับการประเมินในปี พ.ศ.2554 และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับดีมาก